

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
14 Aprile st. v.
26 Aprile st. n.

Ese în fie-care duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 15.

ANUL XXI.
1885.

Prețul pe un an 10 n.
Pe ¹/₂, de an 5 fl.; pe ¹/₄,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Aniversarea nasterii.

Ah! Ți-er un an de lacrimi acuma implinesc,
De când p'a vieții mare cu barca rătăcesc.

În barcă e uritul, d'asupra-mi e deșertul,
Ți-impregiuru-mi urlă neincetat concertul

Al valurilor cari voiesc a me sorbi
Și jalea mea adâncă în ele-a potoli;

Al valurilor negre, bălauri fără număr,
Ce lunecă și mușcă al stâncilor gol umăr.

Amorul lângă mine cu arcu stă desprins,
Căci decă 'n al meu suflet e focul lui nestins,

Dar cine imi va spune d'oiu mai vedé vr'odată
A bărcii mele cărmă de flori incununată?

Ori, unde 'ntorc vederea, nu ved de cât abis,
Ți-er eu în a lui nopțe neincetat proscris!

În van o păserică, pe mare rătăcită,
În giurul bărcii mele mai sboră mulțămîtită

Și pe antene-mi cântă, ca bietul călător
Să-și mai aline jalea și infocatul dor!

Când aspra vijelie va inghiți turbată
Plăpându-mi vas, atuncea și paserea 'ntristată

Iși va află mormântul în crudul element,
Ce mugitor sfidase 'ncruntatul firmament.

Ah! unde-o fi limanul, bun sacru în viața?
Îl caut, dar nu-l află și înima-mi inghiață.

Ilusii aurite, îmbătătoare flori,
Ce înpletiați voișe ale vieții țori,

Mai reveniți în cale-mi și arătați-mi încă,
Că pôte fi curmare la jalea mea adâncă.

O! lume, crudă lume, ce rău ț-oiu fi făcut,
De m'ai lăsat cu barca p'acest ocean perdut?

Un suflet ce iubesc, un suflet ce se 'nchină
Virtuții și dreptății, e 'n ochii-ți plin de vină?

Dorit-am fericirea și pacea tuturor,
Din totă omenirea o turmă ș-un păstor;

Dorit-am libertatea în lume să domnescă,
Amorul și dreptatea ca sôre să lucescă.

Acesta-mi e păcatul? Sêu pôte-au supêrat
Accentele-mi inculte auđu-ți delicat?

O! lume, crudă lume, decă acesta-i vină,
Fii cel puțin milôsă, turbarea ta alină

Și lasă-mi trista barcă s'ajungă la liman,
Ți-er harpa vinovată svêrli-voiu în ocean!

1883, oct. 26.

Gr. H. Granda.

G â n d l a g â n d.

— Novelă. —

(Incheiere.)

Ară ceva sfâșietor în adevêr să veđi p'ă aste doue
ființe, cărora viața p'ărea că le deschide numai
ușa suferinței.

— Ah! dar te vei opune, nu e așa? — Țise
Ștefan.

— Ce să fac? tot ce sînt o datoresc părinților
mei, — respunse ea cu resemnare; — ce pot face eu
slabă și fără nici un sprigin contra lor?

— Ved, Eleno, că nu mai ai încredere în mine.
Dar eu, unde sînt? Cređi tu că nu voiu lucră în totă
viața mea pentru a-ți asigura o existență onestă și fe-
ricită?

— Dar tu ênsu-ți, tu te gîndesci numai la posi-
țiunea mea, fără să scfi sêrmame prietene, că aceeași
sôrtă te așteptă și pe tine. Dar decă unchiul teu te va
desmoșteni?

— Ei ș-apoi? Nu cumva totă speranța mea eră nu-
mai în averea lui? Voiu lucră . . . viitorul, când voiu
fi sigur de tine și de iubirea ta, va fi al meu . . . A-
verea va veni împreună cu numele ce-mi voiu creă, și
nu voiu mai avé trebuință de nimeni. Ascultă, Eleno,
dela tine acum depinde nu numai fericirea, dar viața
mea . . . decă vei pronunța acel *da fatal*, să scii că
nu voiu responde de desperarea mea.

Fruntea Elenei se însenină; în ochii ei strălucia
acum una din acele priviri de hotărîre cari destăinuesc
caracterele persônelor și cari le rădică d'asupra nive-
lului ômenilor ordinari.

— E bine, fie, — dîse ea. Nu sciu ce-mi păstrează viitorul, dar jur că nu voi fi a altuia, decât numai a ta.

În colțul cel alt al salonului ei a vorba de milioane.

— Jur și eu Eleno, că voi înfruntă mânia unchiului meu și că nu voi iubi în viața mea altă femeie de cât pe tine.

An ȋndoi ȃ mantii, după schimbarea astor dulci dar solemne jurăminte, păreau a nu mai fi așa tristi ca până acum, și așteptau momentele fatale în care să se pronunțe. Elena ar fi dîs *nu* în loc de *da*; ȃr Ștefan ar fi trîms pe unchiu-seu să se plimbe cu moștenire, cu în-căpătinare, cu tot.

În acest moment se audia vocea unuia dintre invitați, dîcînd dlui M*:

— Sînt 9 ore și 28 minute, dle M* și ursul dtale nu mai sosese.

— Puțină răbdare, — răspuse dl M* cu vecînicu-i suris pe buze. Ursul meu este tot atât de esact ca și un Englez . . . afară numai decă nu i se va fi întemplat ceva . . . Ce vreți, contra impregiurărilor nimeni nu-i ținut să fie esact . . .

— Și dracul de s'ar fi coborît pe pămînt, dragă prietene, — tună vocea unui nou venit, sînt — sigur că n'ar fi putut născoci nimic care să me lipsescă de plăcerea de a veni la tine . . . Bună sêra, dîmnelor . . . Domnilor, sînt plecata dvăstre slugă.

Toți se apropiară de ușa salonului; unii stringînd mîna celui ce se prezintă într'un mod așa de original, alții primind și dîndu-i cunoștința. Cucónele mai cu sêmă se uitau la dînsul ca la un dobi . . . (*lapsus calamii*) ca la o ființă curiosă. Și într'adevăr, noul venit, reuăciósa năstră cunoștință, Costache Negrean, ȃră un tip de studiat. Înalt și zidit ca un Baba-Novac de legendară memorie, cu ochii vii și spirituali, cu umeri ce par că erau făcuți să pórte asupra lor stîlpîi lîmii întregi, de și bêt_rân, cu fôrte puține sbărcituri fragete pe obrazu-i sincer și îndrasneț, Costache Negrean da o desmîntire formală primei fraze din scrisórea ce trîmsese nepotului seu. Pe lîngă culorile vii ale acestei figurî de bêt_rân din vremea veche — ce ađi din nenorocire încep să dispară, culorile obrazilor tinerilor chiar înamorați erau palide și fără nici o espresiune. Cîteva cucóne mai în vêrstă, vêdînd acêsta eroică figură, suspinau cu durere. „Vreme, vreme . . . ah!“ Tinerii cuprinși de admirație priviau pe noul venit ca un tip de sânetate, și uitându-se în oglinda reflectătoare a culorilor palide de pe obraji lor, vrînd, nevrînd trebuiau să recunoscă că sînt mai trecuți de cât bêt_rânul provincial.

— Ah! scumpe Negrene, — esclamă în fine dl M*, — dec' ai sci cîtă plăcere imi faci cu visita ta . . . decă ai sci ce balsam reversi în înima mea prietenească.

— Eh! la dracu! cred și eu . . . dec' ai fi venit și tu prin visuinele munților mei, ce cređi, mi-ai fi făcut mai puțină mulțumire . . . Dar ce s'a făcut Lenuța ta . . . recomandă-me — așa dîceți voi, imi pare — ei . . . dar spune-i c'am jucat-o pe genunchii mei cînd ȃră atitica.

Și apropiă mîna de parchetul salonului.

— Eleno, draga mea, — dîse dl M*, — consideră pe dl Negrean ca pe al doilea al teu tată . . . tu nu-ți aduci aminte de el . . . dar te cunoșce de cînd ȃrăi d'abiă de doi ani.

— Domnule, — dîse Elena, — fii incredîntat că . . .

— Decă ai început cu „Domnule“ — o intrerupse dl Negrean, — să-mi dai voie să cred că cu greu o să ne facem prieteni . . .

În timpul acesta acordurile celor dîntîu măsuri ale quadrilului resunară în salon. Toți se depărtaseră de Negrean și Elena.

— Prieteni, — răspuse Elena, — nu sînt cei ce se pretind că sînt, ci aceia care o probéză . . .

— Drace, dragă Henuțo, — replică Negrean, — vorbești în pilde . . . esplică-te!

— Întrebă pe nepotul dtale, — răspuse dînsa seriósă, și-i întorse spatele.

El remase înlemnit locului; apoi ca și cînd și-ar fi vorbit lui ȃnsuși, adaugă: „Nu cumva mai sînt și astăđi fete ca alta-dată?“

Dar uitându-se la nepotul seu care vorbea la un colț cu Iorgu Murgean, vêdînd, că acesta părea distrat cînd prietenul seu i vorbea, surise și murmură: „Și bêt_rânii sînt buni la ceva“.

D'abiă isprăvise, cînd dna M* trecînd brațul sub al lui, îl duse într'altă odaie în care se găsia bərbatul ei singur.

Iorgu invitase la quadril pe una din dîmnele din societate; Ștefan ceruse și reușise a căpetă cu mai multă plăcere de cât ne-am puté inchipui dela Elena primul quadril.

— E bine, dragă Eleno, — i dîse Ștefan, — tot mai ești hotărîtă?

— Mai mult de cât ori cînd . . . Dar tu?

— Aș muri mai bucuros de cât să-mi sdrobesc înima.

Între acestea înșe figurile se succedau.

După întrevederea ce avusese Negrean cu dl M* și care nu durase de cât cîteva secunde, cel dîntîu se întorsese în salon și ređemat cu cotele de piano privia pe amantii noștri, ridînd de greșelile lor și cu ochii încantați.

Ca tóte lucrurile înșe, quadrilul se sfêrși. Fie-care își luă locul.

Costache Negrean făcu semn nepotului seu să vie să-i vorbescă. Ștefan se apropiă. În ochii sei se citia și respectul ce păstră unchiului seu, dar și o hotărîre dela care nu l'ar fi putut clinti nici o putere din lume.

— Sînt 10 ore și jumătate, — îi dîse Negrean. Ia-ți bună sêra dela stăpînii casei și să mergem . . .

— Unde? dragă unchiule?

— Ce, nu cumva cređi că am venit la București să te vêd jucînd quadrilul și polca cu domnișórele? Scii că venirea mea aci ȃră o țîntă.

Ștefan tresări, dar luându-ni curagiul dîse:

— Sciu, scumpe unchiule că-mi doresci fericirea. Dar . . .

— Dar . . . mai este și un *dar*?

— Dar . . . să me ȃrți a crede că astăđi pentru întîia óră gîndirea dtale e înșelată . . . Vrei să me insori cu ori-ce preț cu o necunoscută. E bine, dragă unchiule, îți declar, că chiar decă aș trage asupra capului meu mânia dtale, nu me voi hotărî să calc credința ce am jurat celei mai dragi copile pe care o ador și căreia am promis că va fi soția mea, sêu nu me voi insurá nici odată.

Costache Negrean luă un aer furios.

— Va să dîcă de acea am venit eu dela munți până aci în orașul vostru, ca să aud dîcîndu-mi-se: nu me insor, căci am promis alteia credința mea? . . . Dar scii, nepóte, ce aduce după sine nesupunerea ta? . . .

— Să nu mai vorbim de asta, unchiule . . . ceea ce doresc din parte-ți nu sînt banii dtale . . . o scii pré bine . . . banii se cástigă fôrte ușor . . . ceea ce înșe se cástigă cu greu este iubirea și buna vointă . . .

— E bine, — duse Negrean cu un ton grozav, — le vei perde pe amândouă.

— Da . . . o sciu . . . spre nenorocirea mea . . . dar me vciu hotărî să le perd de cât să-mi calc jurământul.

— Dar pentru ce, nenorocitul?

— Pentru că me iubesc pe mine, pentru că mi-a jurat că-mi va fi bărbat, și pentru că se va tine de cuvânt . . . etă pentru ce, — i șopti o voce la urechie.

Eră Elena; la spatele ei eră dl și dna M*. Ceialtați ôspeți ca și când ar fi ghicit că e vorba de ceva ce nu-i privia direct, se retrăseseră.

— Pré ați grăbit-o, — duse in fine Negrean, din a cărui față ca prin farmec perise expresiunea acea de grozavă supărare.

— Ce vrei, — duse dl M*, — Elena a refusat categoric, ne-a amenințat că se va omori, ori că se va duce la mănăstire și când am văduț că are ochii legați și că nu vede comedia ce se jôcă in giurul ei, am fost siliți să-i luăm legătura dela ochi.

— Comedie? — esclamă Ștefan in culmea mirării.

— Comedie . . . da . . . erbă rea de nepot ce ești . . . Iti inchipuiai tu vre-odată că o să te insor in contra simpatiiilor tale?

— Dar ce fel? — intrebă Ștefan.

— Ascultă . . . Causa tuturor relelor este prietenul teu Iorgu.

— Iorgu, — esclamă Elena uimită. Ah! ursuzule. Și să nu-mi o spui?

— Bre! să nu-mi o spui . . . Și pentru ce să-ți o spui, me rog, domnișoră? — strigă intr'un mod comic Negrean. El sciea iubirea vöstră, — urmă el cu bunăvoință; — dar mi-a scris să me prefac că nu sciu nimic din asta și să te ameninț pe tine nepöte cu o căsătorie necunoscută ca să vedă până unde puteți merge cu stăruința. Prietenul meu și nevasta-sa erau in complot asemenea . . . E bine, dragii mei, ve asigur că mi-ați făcut cea mai mare plăcere cu stăruința vöstră intr'o iubire sinceră. Vedeți voi . . . cerul binecuvinteză asemenea uniri pornite din adâncul unor inimă curate. Tu Ștefane ai desprețuit averea mea, temându-te că-mi vei perde iubirea și bunăvoința; tu llenuțo, draga mea, ai vrut mai bine mănăstirea seu mörtea . . . Fiți binecuvântați, copiii mei . . . Sünțeți demni unul de altul . . .

Și in ochii bătrânului Negrean erau lacrimi de bucurie.

Toți invitații, când văduřă că nu e indiscrețiune a se amestecă și ei in asta scenă de familie, se apropiară strigând:

-- Trăiescă nouii logodnici!

— Etă, — strigase Elena și cădușe in brațele lui Negrean.

— Nu aci, copilă . . . colo, — duse el arătând pe Ștefan.

— Eleno, — strigă acesta nebun de bucurie, — e așa dar adevărat . . . nu vis?

— Neapărat că nu visezi . . . pömă rea ce ești. Și in curënd nunta . . .

— Fie-care vörstä își are bunurile ei, — duse Iorgu sentențios.

— La dans . . . la dans, — strigară din töte părțile.

Și dansul înu până la diuă.

Dan Dry.

Gazda norocului.

— Snovă. —

In vremurile cele vechi, pe când blagoslovenia Domnului eră pe pământ, trăia un boer mare. In casa acestui boer desjugase norocul și-și facuse culcușul aci.

Din pricina acésta, ori ce făcea boerul, ii eșia in de bine; ori unde punea el mâna, punea și Dumnezeu mila.

Și eră bine văduț la curtea lui Vodă. Nu că döră eră vr'o mană mare de densus. Eră și el, om ca toți ömenii; ci ia așa pentru că avea noroc.

De se auđia că a dat năvală in țeră vrăjmașul, Vodă chemă indată pe acest boer, il trimetea asupra vrăjmașului, și el, te miră cu ce tertipuri, punea vrăjmașul pe gönă și mântuia țera de nevoi.

De se ivia vr'o fömete, ori vr'o molimă, vodă poruncia boerului să se ducă să vedă și să facă ce o scie el, numai să potolască mânia lui Dumnezeu. Și el, boerul, cum se ducea, nu sciu ce făcea el, nu sciu ce dregă, că numai ce auđiai că fömete, că molima s'a östiat, și eră se intorcea binele.

Avuțiile îi curgea ca plöia. Holdele de pe moșile lui burdușiau pământul. Vitele i se inmulția ca spuza și ca erba.

Sta și se miră și densus de atăta noroc ce cădușe pe capul lui. Din pricina acésta incepuse a se ingujură. Simția el că n'are să ție mult așa.

Nevësta și copiii il mângăiau și voiau să-l scöta din acésta părere; el insă tăcea și își căută de trebă.

Intr'o ői se duse să se scalde. El se uitase cu un inel de mare preț in deget, și nu sciu cum făcu, că îi scăpă inelul in apă. In loc să cađă la fund, inelul pluția pe d'asupra apei. El se cruci de acésta minune, se dete după densus, il apucă și il băgă in deget.

Atăta noroc nu se mai vădușe. El duse: „Acésta este culmea norocului. De aci in colo n'are să fie bine de mine“. Și așa și fu. Pasă-mi-te Norocul își luase ale trei füiore dela casa lui, și p'aci ție-e drumul.

Intorcându-se acasă, spuse nevëstei și copiii ce i se întemplase la gärlă, apoi le duse: „Țineți-ve bine, dragilor mei, că atăta noroc n'are să ție mult. El trebuie să-și întörcă cogiocol“.

N'apucă să-și isprăvescă cuvëntul, și de odată se pomeni cu niște slujitori domnesci cari intrară la densus, și îi spuseră că este ösândit la temniță, și că töta averea lui este luată pe sēma Domniei.

Vrú el să se ducă la vodă să se înțelegă la cuvinte. Dară cine îi mai dete pas! Puseră mâna pe densus slujitorii, il legară cobză, și il duseră la pușcărfe.

El, de nevoie, se intr'armă cu răbdarea, și suferi töte asprimele trista.

Nevësta și copiii îi remaseră pe drumuri.

Legat și ferecat in inchișoera lui, bietul boer, nu mai sciea nimic de ai sei. De mâncare îi aducea păzitorul, numai pâne uscată și apă.

Așteptă el să fie scos la judecată, ca să se desvinovătescă, fiind că se sciea curat la inimă. Dară fu uitat acolo nu sciu cât timp. El trăia acum nici cu viii, nici cu mortii. Așteptă din minut in minut să fie dus la mörte.

In loc de nevëstă și copii, impregiurul lui acum avea paingenii inchișorii și șörecii cari îi luă din mană și chiar bucățica de pâne uscată ce îi aducea. Përul, barba și unghiile îi crescuse ca la un om sēlbatec. Se jigărise bietul om, de nu-l mai cunosceai.

De unde îi venise lui acésta urgie domnescă?

Pismașii îl pîrseră la domnie că voise să-și vîndă pe Domnul seu, și câte și mai câte. Vodă creșu, ca un Vlăduță ce eră ei, și, fără a-l mai cercetă, porunci de-l aruncă la închisóre și nu-și mai aduse aminte de el.

Trecuse multă vreme și boerul nu mai avea nădejde de scăpare.

Nevêsta boerului, in timpul acesta, umblase și cruciș și curmeziș, se rugă și de bun și de rău, și de mare și de mic, și abia, abia isbuti să dea ochi cu Vodă.

Ea îi spuse neajunsurile in care se află ea și copiii ei, îi înșiră cu de amăruntul slujbele făcute de bărbatul seu țerii, îl făcu să înțelegă necazurile bietului om acolo in tîmniță, uitat de stăpînire, uitat de omeni și de Dumnezeu, și îi ceru voie ca măcar să o lase, să se ducă să-l veadă.

Voia o dobândi.

Și într'un suflet se duse la închisórea bărbatului seu. Acolo decă ajunsese, arătă pitacul lui Vodă, și porțile tîmniței i se deschiseră.

Intrând, nu-și mai cunoscú bărbatul; pîrul crescut și nepeptenat se împislice pe capul lui. Barba îi ajunsese pîna aprópe de brâu; mustețile îi sta la gura lui, ca un stuf; hainele de pe dînsul putrediseră; supt dînsul o mîna de pae, și alea umede, îi strujise trupul, de nu mai avea hal.

Boerul cum o veđu, o îmbrățișă și îi spuse să aibă răbdare, că Dumnezeu cêrcă pe om, dară nu-l pedepsece așa îndelung. El o rugă să facă ce-o face, să-i aducă nițică varđă acră, căci i se lihnise inima de tot.

Nevêsta-sa se duse iute pe la prieteni, pe la cunoscuți, să cêră o varđă; căci nici atît nu mai avea cu cât să o cumpere și, dobîndind o varđă acră, o puse într'o ólă și i-o aduse bărbatului seu. Stînd ei de vorbă și mai îmbrăbîntîndu-se unul pe altul, pusese óla cu varđă alătorea cu el.

După ce vorbiră, ce vorbiră, vrú să mînânce și el nițică varđă. Când colo, ce să veđă? Un șoricel dăduse in varđă, și nici de dînsa nu avú parte.

Atunci începu să zimbescă și dișe nevêste-sei să-i aducă un bărbier, ca să-l rađă și să-l tunđă; căci acum s'a sfîrșit tótă necazurile și nevoile lor.

Acă vorbind, etă că vine temnicerul și îi spune că din mila Domnêscă i se dă drumul dela închisóre.

Pasă-mi-te vodă, după rugăciunea muierei boerului, își aduse aminte de dînsul, óre-când harnic și credincios, luă in cercetare cu d'amăruntul tóte invinovățirile ce i se aduseseră, se incredință că pe nedrept a fost osêndit, și porunci de-l scóse din tîmniță, îi dete averile inapoi și îl puse érași in cinstea din care îl dase jos.

Când binele ajunge la culme, să te aștepti la rău; când rêul trece peste măsura firii, să te aștepti la bine!

Comunicată de dr. Gaster.

P. Ispirescu.

Fabricantul de fer.

(LE MAÎTRE DE FORGES)

— Piesă in 4 acte și 5 tablouri de Georges Ohnet. —

(Urmare.)

Scena VI.

Aciași, ATENAIS, OCTAV, MARCHISA, BACHLIN, CLARA, SUSANA.

ATENAIS. Ve anunț mirêsa. (Se duce la Moulinet, in fața scenei la drépta). Avem să plecăm nu mai decăt.

MOULINET. Me duc să dau ordinele.

(Clara in costum de mirêsa, cu vîl pe cap, intră la brațul lui Octav, urmată de Susana, de marchisa, și Bachlin).

BARONUL. Dar unde e dl Derblay?

OCTAV. Aședă amicii noștrii in trăsură.

(Bachlin cobórá in fața scenei la drépta).

MARCHISA (Clarei). Cum te simți, copila mea?

CLARA. Fórté bine . . . (Sede pe fotoliul seu, Susana îi ridică vîlul și coróna).

MARCHISA (trecend la Bachlin). Ai făcut ce t-am spus?

BACHLIN. Da, dómná marchisă, urmând instrucțiunilor dvóstră, am spus dlui Filip că, cásătoria fiind sêvêrșită, găsiți cu cale a face cunoscut dnei Derblay adevêrata stare a averii sale, și de ai spune tot odată ruina sa, și desinteresarea bărbatului seu. Dar, trebuie să ve spun, că am găsit pe dl Filip cu totul opus acestei descoperiri. El nu voiesce ca tînera sa soție, păsînd in casa sa, să cređă că se află óre-cum mai inșosită . . . Și el m'a nsărcinat a ve rugă să renunțați la proiectul dvóstră.

MARCHISA. In tóte impregiurările, me uimesce, el me miră, ț-o mărturisesc. Are o prevedere largă, o mărime de caracter surprîndetóre. Intr'adevêr e un om estraordinar.

BACHLIN. Aceea ce am avut onórea a ve spune, dómná marchisă, pentru prima óră când v'am vorbit de dînsul.

MARCHISA. Da. E un adevêrat gentilom! Am fost norocoși la alegere. Să sperăm că fiica mea va scii să-l aprecieze ca și noi! . . . Ea e de tot palidă, Bachlin!

DUCELE (apropiîndu-se de Clara). Clara, fi bună: spune-mi că me erți.

CLARA (privîndu-l drept in față). Am uitat totul. Imi iubesc bărbatul.

DUCELE (zîmbînd). Doresc ca in vorbele dtale să fii sinceră.

CLARA. Adio, duce!

DUCELE. La revedere, Clara!

BARONUL. E bine, duce, pleci?

DUCELE (cu ușurință). Da. Nu mai am nimic de făcut aci. E rëndul bărbatului.

BARONUL. Eh! eh! Pari a fi cam trist. Vêdend pe Clara mărîtată, mărturisesc că regreti.

DUCELE. Regret? Eu?

BARONUL. Scumpul meu, etă un respuns pretențios . . . Dar, fiind că te cređi un astfel de invingător, l'ai privit pe dl Derblay? E bine, spune-mi are aerul unui bărbat, căruia îi poți luá femeia?

DUCELE (sarcastic). Peuh! Decând cu Vulcan, făurarii nu pré au noroc.

BARONUL (grav). E bine! crede-me pe mine: Păzeste-te de ciocan! ia séma la ciocan! increde-te in ciocan!

DUCELE (dă din umeri, și fără a raspunde se duce la Moulinet, care cobórá la stînga ducelui). Vom plecă când voiesci.

MOULINET. Nu sînt eu care ve rețin. Ce mai primire! Credeam să găsesc aci tótă aristocrația din provincie, și nici o pisică! . . . Ah! decă, notarul care mi-a vîndut castelul . . . Asta e bătaie de joc!

ATENAIS (Clarei). N'ai nimic să mai doresci . . . iubesci, ești iubită . . . Promite-mi că vei gândi la mine, in tóte bucuriile și supêrările . . . căci vin totdeuna! Tu scii că-mi voiu luá partea mea.

CLARA. Fii sigură că apreciez amicitia ta, după adevêrata ei valóre. Dar, veđi tu, fericirea nu caută confidențe. Voiu fi fericită, fără să o spun.

Reconvalescenta.

ATENAIS (*zimbînd*). Peste puţin. (*a parte*). Ne 'mblânditóre!

CLARA (*tremurând de emoţiune, continuă a parte*). Nu me vor vedé plângënd. (*Atenais dă braţul lui Moulinet, şi plecă urmaşi de ducele*).

MARCHISA (*venind la Clara*). Aide, scumpa mea!... Trebuie să ne despărţim . . . rolul de mamă l'am terminat. De aci încolo tu vei fi stăpâna vieţii tale! . . . Am făcut tot ce mi-a stat prin putinţă ca să fii fericită, nu-i aşă?

CLARA (*cu sfortare*). Da, mamă scumpă . . . N'ave nici o grijă, nici o îndoielă. (*Cu vocea năbuşită*). Nu me desmerdă . . . s'ar puté crede . . . Retrage-te, du-te! Pe mâne. (*Sărută pe mama sa, apoi marchisa plecă cu Octav*) (*a parte*). Me inec!

SUSANA (*apropiându-se*). Surióră, se crede la noi in sat, că o flóre luată din buchetul unei mirese, pe care o iubesci, aduce fericire. Eu te iubesc din inimă. Imi permiti să iau o flóre d'aci?

CLARA (*cu amărăciune*). Dēcă aceste flori au cu ele fericirea, imi sînt de prisos. Ține ia-le pe tóte. (*Îi desface buchetul, îl dă Suzanei, apoi sue*).

SUSANA (*cu emoţiune*). Se vede că nu pré ții la aceste flori . . . Și cu tóte astea ți le a dat fratele meu . . .

BARONA. Las-o scumpă mititică . . . Are trebuință de linisce . . . Nu-o mai supără, și ia-ți buchetul . . . Are să-ți servescă fără 'ndoielă, într'una din țile, de model.

SUSANA. Bună séra, dómna!

BARONA. Bună séra, scumpă copilă!

(*Susana ese, baróna închide uşa după ea*.)

Scena VII.

BARONA, CLARA.

BARONA. La ce te gîndesci tu? Ai inspăiméntat pe bieta copilă, fără nici o causă. Aide, ce ai? spune-mi!

CLARA (*cu erupţiune*). Dar, tu nu veți cât sufer de mult? Tu nu înțelegi că am să inebunesc? Peste un moment, voi toți cari me iubiți, veți fi plecați. Și voiu rămâné, singură, in casa asta mare și necunoscută. La cine să me opresc, cătră cine să me 'ntorc? Tot ce me légă de trecut, se sfărâmă; tot ce me putea atrage spre viitor, a dispărut.

BARONA. Tu te desolezi ca și cum ai fi o adevérată părăsită. Nu vei avé tu totdeuna vechile afecțiuni? Și nu vei avé tu altele noi, sincere și devotate? Bărbatul teu e aci: el te adoră, ai încredere!

CLARA. Ah! dēcă ai sci ce se petrece in mine. Acestă căsătorie pe care am voit-o eu, cu ori-ce preț, cu furia unei mândrii revoltate, acum că s'a sêvêrșit, imi face oróre. Acest om care e bărbatul meu, aş vré să fug de el. Uite, nu me părăsi, remăi aci. Nu va îndrăzni să intre sciind că ești lângă mine.

BARONA. Dómne! dar tu me 'nspăimânti! Mama ta póte că n'a plecat. Vrei să o chem?

CLARA (*iute*). Nu! Voiu să me ascund mai cu sémă de ea. Nu trebuie să scie suferințele mele, să nu scie de disperarea mea. Tot ce s'a făcut, eu am voit-o, și singură trebuie să port sarcina asta. Slăbiciunile mele sînt fără scuse. Fii liniscită! Ele nu se vor mai repeta.

BARONA. Dar cu tóte astea . . .

CLARA (*cu tărîe*). Du-te de găsesce pe bărbatul teu, făr' a mai fi neliniscită, fără să-ți fie frică. Și tot ce ț-am spus, uită, trecënd pragul acestei camere! Imi promiți?

BARONA. Îți promit . . . Pe mâne!

CLARA. Pe mâne!

BARONA (*oprindu-se la uşă*). Sêrmana Clara! (*Ese*)

Scena VIII.

CLARA (*singură*).

Vai! totul s'a sfêrșit, acum! Tóte ilusiunile mele sînt cađute. Acum vèd adevêrul! Nu mai sînt a mea . . . Va trebui să trăiesc alături de omul care va veni armat de drepturile sale, și va puté să-mi dîcă: O voi! mie, care până aci am fost totdeuna liberă, totdeuna ascultată! (*cu disperare*). Ah! N'ar trebui mai bine să dispar? . . . Dómne! (*Se duce la feréstră șovăind, și o deschide*). Cât e strălucitóre apa asta, și cât e de liniscită! . . . Aci va fi odihna, uitarea! . . . (*Inchide feréstră cu bruscheță*). Nu, acesta ar fi un scandal odios și degradător. Viéta mea espusă la o curiositate batjocoritóre . . . Ori-ce mai bine decăt asta! . . . Oh! laș miserabil care m'ai tradat! . . . Mai laș și mai miserabil încă acela care m'a luat de soție! (*Ascultă cu mâhnire*). Vine cineva . . . El este!

Scena IX.

CLARA, FILIP.

FILIP (*remâne depărtat, timid*). Imi permiti să me apropiu de dta? Pentru prima óră, étă-ne singuri, și am in inimă, pentru dta, multe lucruri pe cari voiu să ți le spun. Până aci n'am îndrăznit să-ți vorbesc . . . Mi-aș fi esprîmat réu simțemintele mele. Tótă viéta mi-am petrecut-o lucrând . . . Așă dar te rog fi îndurătóre . . . Aceea ce simț in mine, crede-me, valoreză mai mult, decăt aceea ce pot dîce . . . De multe ori m'ai vècut venind la dta, îngânând câteva cuvinte, ș-apoi păstrăm tăcerea. Aveam frică să nu-ți par pré îndrăzneț, ori pré timid, și frica asta me paralisă. Atunci me mulțumiam a te ascultă, și vocea dtale eră dulce la urechea mea, ca un cîntec. Me perdeam in privirile dtale, uitam totul și te urmăriam din ochi, când treceai prin terasă, într'o rază a sórelui. Ai intrat atât de adânc in inima mea: te-am adorat. Ai devenit singura mea gîndire, speranța mea, viéta mea . . . Judecă dar améțela mea, acum, când te vèd aci, aprópe de mine, și cu totul a mea! (*O ia de mână*.)

CLARA (*face o mișcare retrăgându-și mâna*). Fie-ți milă, dle!

FILIP (*mirat*). Ce ai? Sînt atât de nefericit, ca vorbele mele să-ți displac?

CLARA (*incet*). Nu mi le spune in acest moment. Veți, turburarea mea e profundă.

FILIP. Da, ești palidă, tremuri . . . Nu cumva sînt eu cauza?

CLARA (*după o tăcere, incet*). Da!

FILIP. Fii incredințată, te rog. Nu simți dta că singura mea dorință e. să nu-ți displac cât de puțin? . . . Ce trebuie să fac? Cere . . . Totul imi va fi ușor . . . Te iubesc aşă de mult!

CLARA (*cu un zîmbet trist*). Dēcă me iubesci . . . atunci . . . fi bun, și . . .

FILIP (*incet*). Pentru ce nu-mi spui tótă gîndirea? Voiesci ca să te las? Îți place a-mi impune acestă sarcină? Voiu suportă-o dēcă voiesci.

CLARA. E bine, da! Îți voiu spune totul, după plac. Emoțiunile de astăzi mi-a făcut réu. Am trebuință de linisce. Trebuie să-mi dobânde-sc forțele pierdute. Îți voiu esplică mâne, mai târđiu, când voiu fi mai stăpână pe gîndirea mea, mai sigură de mine . . .

FILIP (*cu afecțiune*). Ce-mi vei dîce mâne, séu mai târđiu, n'aș puté să aud astăzi? Viéta mea și a dtale, nu sînt ele de acum inainte nedespărțite? Calea nós-

tră este hotărâtă. A dtale să fii incredătoare și sinceră, a mea, să fii devotat și răbdător. Sunt gata, te asigur. Ești și dta de aceeași părere?

CLARA (*puțin cam nesigură*). Lasă-me să-ți spun că încrederea nu se dobândește într'un moment. Ești abia două ore că sunt măritată. Viața mea, vai! dată de mai mult timp. Acesta viață, mi o făceam fericită! Aveam dreptul de a me gândi mai sus, eram liberă să tac. N'am fost nici odată silită să mint. Suferințele mele, căci am avut, dta o scii, se dau singure pe față. Se înțelege că suvenirul nu putea să se stergă numai decât. Eram foarte desmerdată. Nu mi s'a cerut nici odată să surid când aveam inima tristă . . . Decă trebuie să me decid, a me ascunde aproape de dta, lasă-mi timpul să me obișnuiesc cu astă constrângere!

FILIP (*iute*). Nu mai adaugă nici un cuvânt, te rog. Me insultă! Nu vei avea nici odată, să o scii, amic mai fraget și mai devotat ca mine. Și luându-te de soție, imi iau partea din suferințele dtale, și pretind a te face să le uiți. Decă trecutul te-a înșelat, speră totul dela viitor! Departe de mine gândirea de a-ți impune amorul meu. Aceea ce-ți cer, e ca să melași să încerc prin forța ingrigirilor și a îmbrățișărilor, a te câștiga contra voinței dtale. Ești totă ambițiunea mea. Și fiind că acum ai trebuință de repaus, de singurătate, rămâi la dta, liberă, asigurată, precum erai ieri. Me retrag. Va fi bine, nu este așa? asta o dorești? Fac după voința dtale! (*Filip s'apropie încet de Clara, o sărută pe frunte*). Pe mâne! (*apoi, fără voia lui, respirând parfulul părului ei, întorce capul, și o ia în brațe*). Cu toate astea, dec' ai scii cât te iubese!

CLARA (*respingându-l cu mânie*). Lasă-me!

FILIP (*remâne un moment uimit*). Clara!

CLARA (*cu tărie, retrăgându-se*). Ah! nu te apropia!

FILIP. Dta me respingi cu violență, cu orore? Ce se petrece în dta? (*animându-se*). Asta nu e numai spaima pudorei . . . Asta e respingere! Uite, vorbele de adineori imi revin în minte, și acum încep a le înțelege mai bine . . . După acesta speranța vană, de care ai suferit, a ramas mai mult, decât durerea în inima dtale. Regreți poți!

CLARA (*cu voce înăbușită*). Domnule! (*vră se plece*.)

FILIP (*trece în fața ei, și opresce cu autoritate*). Oh! ascultă-me! Ora explicațiunilor netede și pe față a sosit . . . Imi dai prin atitudinea dtale, niște presupuneri pe cari trebuie să mi le lămuiesc. O femeie nu respinge pe bărbatul seu fără motive, trebuie . . .

CLARA (*se întorce spre Filip și-l privește cu sumeție*). Trebuie?

FILIP (*privind o până în fundul ochilor*). Acest om care te-a parăsit cu atata lasitate îl mai iubesci încă? (*Clara se întorce, remâne nemișcată și tăcută*). M'ai înțeles: Răspunde-mi . . . Trebuie! (*o ia de mână și o aduce cu violență în fața scenei*). O voui!

CLARA (*cu mânie, opunându-se*). E bine! dec' ar fi așa?

FILIP (*ridică pumnii, ca și cum ar voi s'o sfărâme*). Nenorocit'o! . . . (*se reculește cu uimire*). Ai de! asta nu se poate! . . . Ai voit să me încerci! . . . Asta ai voit-o, nu-i așa? . . . Ah! așa e un joc crud, te asigur . . . (*rugându-se, întinde mâinile spre ea*). Dar, vorbește-mi! Spune-mi ceva! (*Cu vocea tăcândă*). Taci? (*cu vocea nemișcată și selbatică*). Va să dică e adevărat? (*Face câți-va pași rătăciți, apoi își trece mână pe frunte, și revine spre ea*). Astfel cu inima plină de un altul, ai consumit a me lua? Și fără a roși mi-ai intins mâna? . . . Dar atunci, la ce grad de deprățiune morală ai căzut?

CLARA (*cu disperare*). Eh! Domnule. dta n'ai vădut dar, că de 15 zile sunt ca nebună? Dta nu înțelege,

dar, că me lupt într'un cerc, de unde nu pot să es? Am fost tărta la aceea ce am făcut prin o fatalitate căreia n'am putut să me opun. Trebuie să-ți par o creatură miserabilă. Dta nu me vei judeca nici odată cu atata severitate cum me judec eu. Merit ura dtale, și scârba dtale. Veți! ia totul ce am, afară de mine! . . . Averea mea este a dtale: ț-o las. Ea să fie plata libertății mele!

FILIP (*cu izbucnire*). Averea dtale! Mi-o dai? . . . Mie! . . . (*rece*). Te înșeli, domnă! Creși că ai a face tot cu ducele de Bligny.

CLARA (*tresărind*). Dle! (*tace*).

FILIP (*cu amărăciune*). E bine, de ce te opresci? Apără-l! Singurul bine ce poți să i-l faci. (*Cu mânie*). Ah! ved acum. Ai voit să iei de bărbat un om, care să fie în stăpânirea dtale . . . Insoțirea cu mine eră o căsătorie injositoare pentru dta, și blândeța mea trebuia să compenseze injositoria mea origină. Decă din întâmplare aș voi să me revolt, și să fac să mi se respecte drepturile, să ai cu ce să-mi închiși gura: un sac de bani! Și eu, orb, care n'am putut vedă cursa! Prost că n'am putut presupune nimic de astă intrigă nerușinată, și am venit mai adineori, palpitând, tremurând, să-ți declar aci amorul meu! Nu eram mai mult decât nebun, mai mult decât ridicol? . . . Nu eram îndrăzneț și scârbos? Pentru că, în sfârșit: am avere a dtale, nu este așa? Sunt plătit: n'am dreptul de a reclama. (*Filip izbucnesce într'un rîs furios, care se termină în plâns, apoi cade abatut pe canapeua din dreapta cu capul între mâni*).

CLARA (*cu uimire*). Domnule!

FILIP (*plângend*). Dta vii, și într'un minut imi distrugi totă fericirea! . . . Și eu plâng, domnă, plâng! (*Se scđă*). Dar, destul cu atata slăbiciune. Voi ai mai adineori să-mi plătesci libertatea dtale. Ţ-o dau pentru nimic . . . Crede-me că nu te voui turbura nici odată. Intre noi ori-ce legătură e ruptă. O despărțire publică, așa de odată, ar cauză un scandal, pe care nu merit să-l suport și de care te rog să me scutesci. Vom trăi împreună, unul fără altul. Dar, după cum nu voiesc nici o deslușire din parte-ți, ascultă bine la aceea ce-ți spun. Vei scii într'o di că ai fost mai mult nedreptă, pe cât ești de crudă . . . Pote te vei gândi să revii asupra faptelor dtale. Ţ-o declar din acest minut, că va fi inutil. Te voui vedă atunci trîndu-te la picioarele mele, cerându-mi ertare, dar nu voui avea pentru dta nici un cuvânt de milă. Adio, domnă. Ești apartamentul dtale, ești al meu. De ați înainte nu mai trăiesci pentru mine.

(*Clara plecă fruntea, și, fără a dice nici un cuvânt, traversăză încet salonul spre camera ei. Filip o urmăresce nentrerupt cu privirea, sperând a se întorce, face o mișcare de regret. Clara intră, ușa se închide după ea.*)

Scena X.

FILIP singur.

(*Cu durere*). Ce! . . . Nici un cuvânt! . . . Nici o privire! . . . Nici remușcare, nici milă! . . . (*Cu mânie*). Ah! creatură orgolioasă, care nu voiesc să te pleci, te ador, dar te voui sfărâma!

Finea actului II.

(Va urmă.)

I. C. Lugoșian.

Dela Bucuresci.

(Regele Svediei in Bucuresci, Teatrul Național, dra Carlotta Leria, dl Gr. Manolescu și dna Aristița Manolescu, Ventura și Ștefanescu, opera română.)

Recepțiunea regelui Oscar al Norvegiei și Svediei a fost din cele mai frumoase ce s'au vădut la Bucuresci. Stradele erau pavoazate cu drapele naționale: române, norvegiane și svedeze, cari dedeau Bucurescilor un aer de sărbătore minunat. Ostea înșirată pe trottoare, dela gara Filaret la Palatul regal. Lume imensă peste tot; ferestrele caselor bine împodobite de drapele și flori, între cari femeile frumoase apăreau ca niște ghirlande de capete, care de care mai ademenitoare. Tóte se petrecură conform programei oficiale și execuțiunea acesteia fu favorisată de timpul cel mai plăcut posibil de primăveră.

După defilarea trupelor din garnisona inaintea suveranilor: român, scandinav și al principelui Bulgariei, care ținū să însoțescă la Bucuresci pe regele Oscar, — avū loc, la Palat, in noua și măreța ospetărie a noului palat, o mesă de vr'o 70 de invitați. Mult fu admirat toastul regelui Oscar: la România și dinastia ce ea ș-a dat.

La 8^{1/2} ore scurtă promenadă a MM. LL. regii, regina și principele Oscar, pe stradele iluminate in un mod feeric, după care merseră la Teatrul Național.

Aci augustii monarhi, la scara specială, fure întâmpinați de autoritatea teatrelor in fruntea cu dl director general Grigorie Cantacuzin însoțit de dnii V. A. Urechia, Stănescu, Ventura și Wachman.

La intrarea in sală a monarhilor, tot publicul — care eră imens, înșesat de nu mai eră un loc liber — se sculă in picioare și orchestra intonă imnul svedez, lung aplaudat apoi de publicul asistent.

După imn, orchestra esecută cu multă laudă uvertura dela „Fluerul farmecat” al lui Mozart și indată începū spectacolul.

Acesta se compunea din actul nebuniei din „Lucia de Lammermoor”. Marea atracțiune a seriei eră reaparițiunea pe scena din Bucuresci a Carlotei Leria, cântăreța română, care deja debutase in Italia, Spania, Franca și Anglia.

Prima cântăreță a M. Sale reginei României, prin admirabila sa cântare și acțiune, ridică nesfârșite salve de aplause, al căror semnal il dedeau adese augustii suverani.

Actul se termină cu nenumerate chiemări in scenă, cu oferiri de corone și buchete. Triumf necontestabil! Decă vr'odată am putut fi mândrii, a fost aflând marea impresiune ce a făcut asupra musicalului monarc al Svediei cântecul româncei noastre iubite. Sala intrăgă eră supt domnia acelorasi simțiminte de unanimă admirațiune.

A doua parte a spectacolului o umplū actul al III-le din „Hamlet”.

Dl Gr. Manolescu și dna Aristița Manolescu au secerat frenetice aplause.

De mare mirare fu pentru cultul monarc svedez

să afe in Bucuresci artiști de valórea lui Manolescu și a cumnatei sale dna Aristița.

Spectacolul se incheiă cu cântarea a doue romante de dra Leria; prima fu de Ventura și a doua de Ștefanescu.

Publicul salută cu aplause aceste compositiuni prē frumoase. Dar neterminabile furē ovațiunile când dsóra Leria cântă marea scenă a Vélului din „Dinorah”. Vocea de o estensiune rară, școla ca și care nu se află la mulți mari cântăreți din Europa, totul ce constituie pe marele artist, n'a lipsit divei române. D'aceea mare, nesfârșit fu triumful ei moral, pe lângă cei 5000 franci ce incassă din representațiunea care se dădū in beneficiul ei.

Un mare triumf al artei române eși din triumful seratei dela 3/15 aprile. Publicul român se putū convinge, ascultând corurile și pe ceilalți cari concurară la spectacolul cu Leria, că opera română eră posibil să nască.

In adevăr aflăm din isvor sigur, că comitetul teatral a și decis ca să nu mai aducă, pentru érna viitoare, operă italiană, ci să se organizeze opereta și opera comică română.

Ca probă decă se pôte vom avé la 21 aprile (3 maiu) representațiunea operei „Linda”. Leria va cântă primul rol; deci succesul este asigurat.

Ve voi scrie despre acea representațiune.

Civis Dimbovicensis.

Serisori din Iasi.

(Dilele de primăveră. O esplosie. Intēmplare ori sinucidere? Căfenelele cu cântărețe. Teatrul francez. Congresul didactic. Artistele Bulewski.)

Inghețul a incetat de mult; vifornițele s'au mai stēmpērat; rațele sórelui vecinic căldurose și luminoase au inceput a redă o vieță nouă celor ce vegetau sub povara necontenitei descresceri a termometrului; mugurii arborilor au inceput a se deschide, érba a incolțit de mult, paserile cerului își pun in lucrare aripele lor ribegite, ér sărbătorele cele mai mari ale creștinătății, Pașcile, ș-au gāsīt, in anul acesta, un loc glorios in inima drept-cređătorilor. Mie unul, imi vine să cred ceva mai mult: că chiar cei mai puțin pătrunși de adevērul și sublimul acestori sărbări divine, încă, in fundul sufletului lor, nu se pot oprī de a nu simți o schimbare enormă, o diferință mare dela ordinarul dīlelor omului lucrător, până la evenimentul unor dīle ca acestea. Ce ați dīce, stimați cetitori ai „Familiei”, decă v'as spuņe, că la un „aprius socialist-ateu” din orașul nostru, am putut zări, prin ferestă, pe când treceam pe lângă casa lui, o mesă mare, încărcată cu feluri cozonaci, pasce, ouē roșii, și alte mănăcări obicīnuite ale crestinului?!

Ca petreceri in afară din casă am avut deschiderea cu mare pompă a grădinilor populare de pe la estremețările orașului: Perjoia, Lēgānul fluturilor, Franz, Chirilă, și alte stabilimente de acest fel rivalizau una mai dihai de cât alta fie prin bandele de lăutari, — cu dobe colosale, — fie prin caterince, scrincioabe, popici, și alte mijloce de atracțiune mai mult sēu mai puțin artistice. Mare parte din innalta nobilime chiar au „extadicsit” a vizită numitele grădini populare și a-și face loc printre strimtele alee împēnate de tot soiul de profesioniști, civili, militari, preoți, funcționari, co-

mercianți, pietrari, etc. făcându-se astfel cu toții „egali” înaintea grădinarilor cari erau nu se poate mai veseli vădând cum polobócele de vin și alte bături recoritoare li se deșertă în fie-care clipă.

Lumea intrăgă ieșană a fost pusă în mișcare, sambătă în 6/16 curent, prin o detunatură grozavă auzită în apropierea gărei. O esplosiune a unui deposit de praf de pușcă avuse loc. Un nenorocit inspector al depositului, Trăian Cătulescu, bucovinean, fu aruncat în aer în sute de bucăți; o femeie ce se află în apropiere fu greu rănită. Causa? nimene nu o poate spune cu precizie. După unii întâmplarea, adecă aprinderea prafului pe când numitul se încercă să deschidă o cutie. După alții, cazul a fost pricinuit de buna-voie, adecă a fost rezultatul unei sinucideri. Se dice că Tr. Cătulescu ar fi avut încassate vr'o 15.000 lei în contul depositului; că cheltuisse vre-o nouă mii, și că, cerându-i-se socotelile, el găsi numai acest crud mijloc de scăpare. Persoanele ce se aflau în relațiune cu el asigură că repausatul cheltuiă 2—300 lei mai în fie-care sēră în unele din cafenelele cu cântărețe din orașul nostru. Cafenelele în chestie, ce e dreptul, sânt cea mai mare plagă a societății noastre; în ele, gâgăuții cari le viziteză, își perd și banii, și sănătatea, și poate chiar viața, după cum cazul de față ne poate asigura.

E de prisos a ve spune că magazia în care s'a întâmplat sinistrul a fost cu totul rasă de pe fața solului, așa că nici urmele ei nu se mai cunosc.

Teatrul francez ce v'am anunțat că sosise, a dat 16 reprezentații, dintre cari unele ca: „La Mascotte”, „Les Cloches de Corneville”, „Boccaccio” etc. foarte reușite. S'a jucat, dar cu puțin succes, „Denise” noua dramă a lui A. Dumas fiul. Dintre actori s'au mai distinșii dnii Bosquet, Martini și Rebeval și drele Lafont și Flesch. Acum a plecat la București unde vor jucă o lună.

V'am promis a ve relată ceva despre congresul didactic. Resoluțiunile luate însă mi s'au părut prē largi pentru cadrul unei corespondențe. Desbaterile s'au compus mai mult din câteva memorii scrise. De altmintrelea folos mare nu credem că va fi produs acest al doilea congres didactic, căci până acum nici rezultatele celui întâi nu prē sânt cunoscute. Totuși e de sperat, că luminile sulate cu această ocașie vor fi de ajutor guvernului cu ocașia unei reforme serióse a învățământului ce se proiecteză.

Pentru marți 9/21 c. se anunță un concert dat de drele Wanda și Iadwiga de Bulewski, cea întâi pianistă, elevă a lui Bériot, și a doua violinistă eleva lui Vioux-temps. Diarele străine sânt pline de elogii la adresa tinerelor artiste. Iașenii dar se vor putē delectă așa cum în rare prilejuri li se întâmplă.

lassiensis,

Reconvalescenta.

— Veđi ilustrațiunea de pe pagina 173. —

A fost foarte bolnavă. Numai de câteva zile a părșit patul. Dar acum e mai bine. E prima și în care s'a sculat. Natura vivificătoare i-a redat sănătatea. Rađe de primăveră au invitat-o afară.

Și densa culcată p'un long-chaise, se rađemă pe cote, privește emoționată înainte-și și spiritul ei sbóră

departe, și gândesce cât de trist ar fi remas bărbătelul ei, de cumva ar fi murit.

Își deschide dar cartea de rugăciune și mulțămescce lui Dumnezeu!

I. H.

Literatură și arte.

Carmen Sylva. Supt acest titlu dl G. Marian a ținut la 21 febr. an. c. o interesantă conferență literară în sala Ateneului din București, vorbind despre scrierile reginei României, cunoscută în literatură supt numele de „Carmen Sylva”. Acēsta conferență a apărut acuma în edițiune elegantă, în librăria Ig. Haiman, București, calea Victoriei 74, de unde se poate cāpēta cu prețul de 1 leu. Dl Marian schițeză în formă plăcută activitatea literară a poetei-regine și la sfērșitul conferenței sale citeză unele din atorismele ei publicate în limba francesă. Cei ce vor cumpēră cārticica asta, vor avē câteva momente de desfētare. De vëndare și la Sibiu în librăria W. Krafft.

Albumul sērbării de încoronare din România. Dl editor Elia Grassiany, București strada Șelari nr. 10, a terminat al treilea caet al albumului carelor simbolice dela sērbarea încoronării MM. LL. regele și regina României. Acest caet conține tablouri reprezentând: artele grafice, croitori, modiste, pălărieri, cismari și pantofari, societățile germane. Din indemnul mai multor persoane, dl Grassiany a început a primii abonamente pentru a II-a serie de lucș, conținēnd șese tablouri, reprezentând: 1. Maj. Sa regele Carol I cu suită militară întorcēndu-se delu încoronare. 2. Maj. Sa regina Elisabeta cu MM. LL. principele Leopold, principele moștenitor al tronului României etc. în bogatul echipagiu regai arangiat ad hoc pentru acēsta sērbare. 4. Comerțianților. 5. Societatea constructorilor și 6. Bēturile gazóse. Prețul acestei a II-a serie este 30 lei. La abonare se va da un acout de 6 lei.

Buletinul „Societății politehnice” din România. În sfērșit am ajuns sa avem în limba română și publicațiuni politehnice, ceea ce dovedesce că progresul e necontenit pe tóte terenele. Tabela materiilor a nrului I din acesta revistă elegantă, înzestrată cu ilustrațiuni, oferă pe 80 pagine următoarele: Tabela materiilor și a figurilor: Comitetul societății pentru anul 1885. Lista membrilor societății. Lucrările adunării generale din 18/30 decembre 1884. Memorii și conferențe: Formulele de rezistență ale lui Winkler. Conferență ținută de dl inginer C. Mironescu. Magazinele de sistem american pentru păstrarea grânelor. Conferență ținută de dl inginer G. Duca. Extracte din diarele tehnice străine: Căi ferate. Industrie și comerț.

Gramatica practică a limbei engleze de dl H. Lolliot profesor la liceul St. George în București, a apărut acolo. Acēsta carte scrisă în limba română pentru usul special al elevilor români conține: Un studiu complet asupra pronociațiunii, asupra sintacsei, eserciții, 25 vocabulare conținēnd fie-care supt o rubrică specială, tóte cuvintele cari se rapórtă la o clasă de indiviđi, de lucruri sēu de animale, lista tuturor verbelor neregulate, proverbele engleze cele mai usitate cu echivalentele lor în românesce, lista locuțiunilor române mai usitate cu echivalentele lor în englezesce, și în fine un dicționar anglo-român și româno-englez, conținēnd tóte cuvintele întrebuintate în limba usuală și în comerț. Prețul 3 fr.

Carte de cetire pentru gimnasii școlie reale, comerciale, pedagogice (normale) și pentru școlie de adulți de Ion Popea, profesor la gimnasiul din Brașov, tom.

I, editura autorului, a eșit la Sibîiu, cu tiparul institutului tipografic, societate pe acții, 235 pag. octav mare. Prețul 1 fl. 20 cr. Atragem atențiunea corpurilor noastre didactice asupra acestei escelente și necesare cărți.

Din „Beiu, Vodă, Domn“, roman istoric cu ilustrațiuni originale, de dl Theochar Alexi, a apărut broșura dublă 25—26, cu o ilustrațiune. Prețul 1 leu seu 40 cr.

Studii physiognomice, seu știința care ne luminează a pătrunde în interiorul omului, de M. I. Șapira, op ilustrat cu portretele regelui și reginei României, și 40 gravuri pentru intrunirea studiului physiognomic, un volum de 130 pagini, a apărut în Roman, tipografia G. I. Cubelca, strada Ștefan cel mare, 1885. Prețul unui exemplar 3 lei. De vânzare pe la toate librăriile.

Diaristic. „Gazeta Medicală“ se numește un diar care a apărut săptămâna trecută la Iași supt direcțiunea dlui dr. V. Bejan.

Teatru și musică.

Sciri teatrale și musicale. *Dra Teodorini* va merge la sfârșitul lui aprilie la București, unde dă și un concert. — *Di Iuliu I. Roșca* a tradus libretul operii „Barbierul de Sevilla“, care se va reprezenta în curând pe scena Teatrului Național din București. — *Dra Carlotta Leriu* va cânta rolul Rosinei în aceea operă.

Chorurile noastre vocale și România. În „Doina“ din București cetim o interesantă dare de seamă despre executarea poemei dramatice „Cruciații“, de către Reuniunea română de cânt din Sibîiu, la care participă și directorul acelei foi musicale, dl Bărcănescu. Constatând succesul cel mare al execuțiunii raportorul scrie, că reprezentațiunea musicală din Sibîiu l'a convins, că Românii din România sunt mai pe jos în cultura musicală decât noi cei d'aici și că pentru Bucureșteni o astfel de reprezentație a Cruciaților ar fi un adevărat miracol. Vorbind apoi de soliști, laudă vocea puternică și foarte plăcută a dlui Isaia Popa și continuă: „Partea Amidei, scrisă în timbrul de mezzo-soprana, a fost cântată de gingașa dnă Eugeniu Brote, ale cărei calități artistice, rezultat al unui serios studiu de cânt, sunt foarte însemnate. Dna Brote are un timbru cristalin și vibrant, care în registrul de jos are forța unei contralte, ér în cel de sus precisiunea unei soprane: posedă deci o voce de o estensiune minunată la care s'adaugă o suavitate și o claritate fermecătoare. În total, reprezentațiunea a fost perfectă și succesul ei se datorește în mare parte diligenței și capacității dlui G. Dima, un tânăr necunoscut nou, dar foarte admirat în cercul în care își desfășură profunde sale cunoștințe. Dl G. Dima este un adevărat maestru de chor“.

„D'ale Carnavalului“, noua farsă a dlui L. Caragiali, premiata de către comitetul Teatrului Național din București cu 1200 lei, s'a jucat luni pentru prima-ora pe scena aceluia teatru. Piesa, după cum cetim în „Drepturile Omului“, a făcut un fiasco complet și a fost fluerată. „Cu toate acestea, scrie numitul diar, publicul care, ține mult ca pentru un leu seu doi, să vedă și pe autor, au strigat pe autor, care a eșit. Drept să spunem, nu se așteptase la o așa cădere“. — Era „Românul“, scriind despre această reprezentațiune, dice: „Piesa dlui Caragiali e o farsă de carnaval care se petrece într'o bărbierie și la un bal mascat, pôte la puțul cu apă rece. Cum dice proverbul: după sfânt și tămăie. Persoanele și mijlocul unde se desvôltă intriga nu sunt tocmai eleganța cerută pe un teatru de socie-

tate. Școala realistă, cu dl Zola în cap, se pot bucura de elevul lor. Dl Caragiali, c'o fineță foarte mare și cu mult spirit, ne-a arătat un tablou cum dice francesul „vécu“ al acestei caste din societate pe care mulți o ignoră, dar care există tocmai cum e zugrăvită. Dar pentru a judecă piesa și mai bine, trebuie vădută încă odată. Emoțiunea și jocul care e paralisat la prima reprezentație influențează mult pentru succesul unei piese, unde totul depinde de actori. Subiectul e o incurcătură care n'are nici cap nici codă, dar spiritul curge mereu. Publicul care la început aplaudase, a fost cam rece la fine. Sala era plină“.

Teatrul din Iași. Precum anunciarăm în nr. trecut, societatea dramatică dela Teatrul Național din București va da în primăvera acesta la Iași o serie de reprezentațiuni. Acum putem să adaugăm, că prima reprezentațiune se va da la 15/27 maiu. Principalele piese ale repertoriului sunt: „Fântâna Blandusiei“ și „Ovidiu“ de V. Alecsandri; „Machbeth“ și „Hamlet“ de Shakespeare; „Doi sergenti“ de Roti; „D'ale carnavalului“ și „Scrisoarea perdută“ de Luca Caragiali; „Intriga și amorul“ de Schiller etc. operete: „Hatmînul Baltag“ și „Beizadea Epaminonda“ de Caudela; „Bocaccio“ de Suppé; „Choufleuri“ de Offenbach etc. Succesul de sigur are să fie mare.

Musicalii noue. La N. Cosma în Iași a apărut un vals nou supt titlul: „Nopti întregi“, pentru voce și piano, cuvintele de C., musica de Carol Decker, op. 33, dedicat dșorei Clairette Teodor, prețul 1 leu 50 bani, seu 75 cr. — La Táborszky și Parsch în Budapesta au apărut: „1885 Jogász-Csárdás“, de ifj. Rác Pal, prețul 1 fl.; „Ludovica-Csárdás“ de Felek Hugo, prețul 1 fl. și „Magyar királyi dal“ de Liszt Ferencz, prețul 30 cr.

C e e n o u ?

C. A. Rosetti a murit! Unul din cei mai mari bărbați ai României, al cărui nume se află însemnat pe toate actele de regenerare a țării sale, C. A. Rosetti, născut în București la 2/14 iunie 1816, a încetat din viață tot acolo la 8/20 aprilie, orele 12 și 10 minute după miezul nopții. Rosetti a făcut patriei sale servicii pe multe terenuri, mai mare a fost el însă în diaristică, unde ș-a desvôltat activitatea prin „Românul“, fundat de densus înaintea cu 29 ani. Ultimele cuvinte pe care le-a pronunțat asemenea au fost privitoare la diuariatul „Românul“, a cărui direcțiune, după cum scriserăm în nr. precedent, a trecut în mâinile fiului seu Vintila C. Rosetti. În testamentul seu publicat după mórtea sa în acel diar, exprime soției sale simțimintele sale de recunoștință pentru fericirile de tot felul ce i-a dat pe totă diua și pe totă ora, dela 31 august 1848 și până acum. Apoi urmăză astfel: „Totdeuna bună și dulce pentru toți; totdeuna ertătoare pentru toți; totdeuna devotată pentru toți; totdeuna senină, a respândit în giuru-i lumina și căldura adevăratei virtuți ș-adevăratei fericiri; aceea d'a lucra, d'a iubi, d'a erta, d'a se sacrifica, fără a cere altă resplată de cât mulțămirea d'a învêlui pe toți cu nesfârșita ei iubire pentru a le indulci ori-ce suferință fizică seu morală. Ea m'a făcut să iubesc viața pentru a pute să fac ca prin faptele mele să merit a fi iubit de dânsa și pentru ca să pot să sorb fericirea ce inteligința, bunătatea și dulcea ei veselie respândesc în giuru-i. Dacă sufer de plecarea mea, este numai pentru durerea ce-i va da acesta despărțire. O rog dar a face pentru mine și sacrificiul d'a-și domni durerea pentru a urmă d'a respândi seninătatea în giurul alor noștrii. Cred că fiii și fia ei vor luptă cu tărie pentru

a o face să nu simtă un minut măcar că nu mai sînt lângă dînsa; cred că printr'o necurmată blîndețe vor mîngăia-o. Și după ce își exprimă dorința d'a fi înmormîntat fără nici o ceremonie, incheie așa: „Am luptat cu tărie, pentru naționalitate și pentru libertate, dar fără cea mai mică ură pentru nimeni. Rog dar ca cei pe cari i-am combătut să me erte decît aspru am fost în luptă, asigurându-i că nu ura ci iubirea m'a făcut să combat. Recomand tuturor și mai cu sîmă fiilor mei, să iubescă poporul și pe săteani și să lupte cu iubire pentru fericirea tuturor. O îmbrățișare fiicei și fiilor mei și ultima rugăciune tuturor a îngriji și mîngăia pe soția mea! C. A. Rosetti“. Mărtea ilustrului bărbat a produs jale adîncă atît în Bucuresci, cît și 'n alte părți. Regina îndată ce a aflat, a scris dnei Rosetti o scrisoare în limba engleză, exprimându-i partea ce ia la durerea care lovesce familia Rosetti și întregă țeră. Luni la orele 12 regele, însoțit d'un adjutant de serviciu a făcut o vizită de condolență dnei Rosetti. In aceeaș și după miédăși miniștrii aflați în capitală au mers în corpore să facă o vizită de condolență familiei Rosetti, apoi dl Dim. Sturdza a înmănat dnei Rosetti o adresă în numele consiliului de miniștri. Familia Rosetti a primit o mulțime de depeși dela amici din țeră și din străinătate. Pictorul Ed. Grant a luat o schiță după capul mortului; un fotograf a luat fotografia întregului pat mortuar; Ippolito Lepri, sculptor, a luat în ipsos chipul lui Rosetti, după natură. În mormîntarea s'a făcut mercuri la 1 oră, asistând corpul diplomatic, miniștri, senatori, deputați, întregă capitală și mulțime de delegațiuni din provincie. Numeral cununilor a fost imens, între aceste una din partea Academiei. Aspectul a fost imposant.

Sciri personale. *Generalul Leonida bar. de Pop*, adjutantul general al Majestății Sale c. r., a fost numit consiliar intim. — *Dl dr. I. Jung*, profesor la universitatea din Praga, cunoscutul susținător al continuității Românilor în Dacia, a petrecut săptămîna trecută la Sibiu. — *Dl Titu Maiorescu* a petrecut sîrbătorile Pașcilor în străinătate, la Florența și la Viena, de unde s'a rentors la Bucuresci în săptămîna trecută. — *Dl Aug. Laurian*, profesor, deputat și prim-redactor al „României Libere“, a fost numit director al liceului St. Sava din Bucuresci. — *Dl D. Sturdza*, ministrul instrucțiunii publice și al cultelor în România, lucrează pentru reorganizarea liceelor din Bucuresci; este vorba d'a se înființa un liceu de interni afară din oraș și doue licee rezervate în special pentru esteri.

Hymen. *Dl Gavril Venter*, notar cercual în Boroșel, comitatul Biharia, ș-a incredințat de soție pe dra Octavia Groza, fiica protopopului Ioan Groza din Halmagiu.

Sinodul arhidieceșan din Sibiu. În duminica Tomei, conform statutului organic, s'au deschis sinódele bisericesci gr. or. române: la Sibiu, Arad și Caransebeș. Actul culminant al sinodului din Sibiu a fost interpelețiunea deputatului Hannia, adresată mitropolitului, în privința faimei publicată și susținută de „Tribuna“, că In. Pr. SSa a adresat ministrului de culte un raport, în care ar fi condiționat remanerea ulterioară în scaunul arhiepiscopesc-mitropolitan dela delăturarea constituțiunii bisericesci gr. or. rom. Esc. Sa a respuns, că din acestea nimic chiar nimic nu este adevărat și că a dat doveđi destul de eclatante că aderază la instituțiunile bisericii create prin statutul organic; dela aceste instituțiuni nu se va abate nici odată, nici în teorie, nici în practică. Respunsul acesta a mulțumit foarte sinodul, care după ședința a mers în corpore la Esc. Sa și i-a exprimat prin graiul Pr. SSale părintelui archimandrit și vicar Nicolae Popea mulțumirea

pentru mîngăierea dată, asigurându-l că toți fiii bisericii sînt gata a-l sprigini pe temeiul declarațiunilor făcute. Dintre celelalte agende amintim, că s'a hotărît ca consistoriul să facă întrebuințare de tóte mijloacele ce-i stau la dispozițiune, pentru ca în curgerea anului viitor să se urce cît se póte salariile învățătorilor. În ceea ce privește frecventarea școlilor, s'a raportat că s'a făcut progres și anume din 59,801 copii până la 12 ani obligați, au umblat la școlă 41.510. S'au creat apoi 10 stipendii de câte 50 fl. pentru elevi de pedagogie în seminariul Andreian. Consistoriul arhidieceșan s'a compus astfel: În senatul școlar: asesor ordinar Anania Trombițaș, asesori on. I. Popescu, I. Papiu, I. Gal. dr. Nicolae Pop, dr. Ioan Nemeș, Eliá Macellariu, dr. Ioan Crișan, Mateiu Voilean; în senatul episcopesc: Ioan Droc, Nicanor Frateș, I. Predovici, Const. Stezariu, Eugen Brote, dr. Ioan Mihu, dr. Nic. Olariu, dr. Abs. Todea, Visarion Roman.

Sinodul diecesan din Arad s'a deschis prin o cuvîntare de mare importanță a Pr. SSale părintelui episcop Ioan Mețian, carele tocmai în anul curent îndeplinește dece ani dela alegerea sa ca episcop al acelei diecese. În acea cuvîntare eminentul episcop a făcut o dare de sîmă de progresul făcut în acest interval, progres datorit înțelepciunii și zelului bravului cap diecesan. În acest timp s'a înființat cu 35,000 fl. un institut teologic-pedagogic, s'a înmulțit profesorii, li s'a făcut plăți corespundătoare, s'au creat stipendii, s'a clădit un alumneu pentru 80 de elevi, s'a deschis și pentru femei 3 cursuri preparandiale, s'a înființat un fond preoțesc care a atins suma de 80,000 fl., s'a primit în administrațiune fundațiunea Elena Birta, s'a edificat o reședință episcopescă, s'a întemeiat o tipografie diecesană, s'a obținut doue stipendii la universitatea din Cernăuți, numeral stipendiilor diecesane s'a urcat la 26, s'a început clădirea noului seminariu diecesan pentru care s'a colectat 55,000 fl., și în sfîrșit s'a făcut vizițiuni canonice în cea mai mare parte a diecesei. Sinodul a ascultat cu cea mai mare bucurie acesta dare de sîmă și într'una din zilele următoare s'a presintat în corpore la demnul prelat, cu care ocaziune deputatul V. Babeș a cetit Pr. SSale între entusiastice urări de „Să trăiescă“ o adresă votată de sinod, drept resunet la cuvîntul presidial de deschidere. Restauraarea consistoriilor din Arad și din Oradea-mare s'a făcut astfel: În senatul școlar al consistoriului din Arad asesor ordinar dl dr. Georgiu Popa; asesori onorari dnii: Ioan P. Dessean, Georgiu Crăciunescu, Vincențiu Babeș, Paul Rotariu, Ioan Cióra, dr. At. Șandor, Iosif Grădinariu, Iosif Botto, Lazar Ionescu și Georgiu Popoviciu; în senatul episcopesc asesor ordinar dl David Nicóra, ér asesori onorari dnii: Georgiu Feier, Mihaiu Sturza, Demetriu Bonciu, Iosif Beșan, Aureliu Suci, Emanuil Ungurean, Georgiu Purcariu, dr. Nicolau Oncu și Adalbert Mihailovicu. În senatul bisericesc dela Oradea-mare asesor onorar părintele protopresbiter Petru Suci. În senatul școlar dela Oradea-mare asesor ordinar părintele proto-diacon Ignățiu Pap, ér asesori onorari dnii: Eliá Bochiș, Teodor Lazar, Paul Pap, Nicolau Zigre, Georgiu Morarescu și Florian Duma; ér în senatul episcopesc dnii: Teodor Vaida, Ioan Pap, Ioan Bibescu, Ioan Gherlan, Ioan Glițe, Ioan Catuna, Vasilie Pap din Topa și Paul Gavrilete. Cîteva locuri au ramas vacante, și se vor deplini în sesiunea sinodală procsimă prin alegere restrînsă între candidații, cari au intrunit mai multe voturi, dar cari la prima votisare n'au obținut majoritatea absolută.

Conferența profesorală în Blaș. Profesorii dela gimnasiile provinciei mitropolitane din Blaș, dorind să înființeze o reuniune în interesul învățămîntului, la stă-

ruința Esc. Sale părintelui mitropolit dr. Ioan Vancea, aleseră câte trei represintanți, cari dimpreună cu directorii, se întruniră mercuri după Paști la Blaș in o conferență, la care asistă ca comisar ministerial și prodirectorul Alesandru Pâl din Cluș. La acesta conferență luară parte, dela gimnasiul din Blaș directorul Antonelli și profesorii German, Alesandru Uilacan și Hosszu; dela Beiuș directorul Petru Mihut, profesorii Butean, Rosu și Leșan; dela Năsăud directorul Ciocan, profesorii Maxim Pop, dr. A. P. Alexi și dr. Tanco. Conferența a ținut trei zile, in care restimp s'a lucrat un proiect de statute pentru fiitorea reuniune și s'au adus mai multe decisiuni cu privire la uniformitatea in manualele de școlă, precum și cu privire la prelucrarea unor manuale mai bune din punct de vedere didactic. S'a vorbit și de ortografia etimologică estravagantă și s'a constatat că ora ei a bătut. Mulți — serie „Fôia bisericească” din Blaș — ar fi dorit ca la o atare conferență să participe tôte gimnasiile, la cari limba propunerii este cea română. Și in adevăr că din punct de vedere didactic așa ceva ar fi avut nu puține avantagiuri. Inșe după ce legea nu cunoște decât inștitute confesionale de invetământ și nu și naționale, așa o reuniune pe o atare basă ar fi astăzi nerealizabilă, din care causă opiniunea comună a fost ca să se facă cel puțin atâta, cât se pôte.

Un proces politic. Săptemăna trecută a fost la ordinea zilei la tribunalul din Deva procesul intentat in contra dlui dr. Avram Tincu, avocat in Orăștie acusat că ar fi ținut o cuvântare agitătoare in adunarea poporală din martie 1883, când la dietă se desbătea proiectul de lege pentru școlile medie. Tribunalul l'a achitat. Apêrătorul a fost dl dr. Lazar Petco.

Un drum de fer între Asia și America. Maiorul american Kant a emis un proiect de drum de fer care să lege Canada cu oceanul Pacific, plecând din fortul Simpson, mergând spre Alaska și ajungând la strîmtorea de Bering. Distanța care, in acest punct, desparte America de Asia, nu este de cât de 60 chilometri; marele număr de insule care se află între cele douë continente va inlesni mult facerea unui tunel supt-marin. Calea are să urmeze apoi in Asia, d'alungul cōstelor, unde temperatura, relativ vorbind, este urcată; ea se va uni, lângă gura Amurului, cu drumul de fer al Siberiei. Lungimea totală a căii a cărei inșființare este propusă de maiorul Kent, va fi de 6000 kilometrii; nici o pedecă ce nu se pôte inlătură nu se opune la construirea sa.

Cum se pot face abonați. Un țiar american publică in fruntea paginei I, următorul anunț, căruia nu i se pôte contestă o dosă de dibăcie spre a atrage gazetei abonați de femei: „Avem onóre să anunțăm stimatului sex frumos, că între abonații gazetei noastre se găsec un număr de tineri necăsătoriți cu o bună creștere și situați in pozițiuni avantagiöse, cari s'au obligat față cu administrația noastră prin iscălituri, a nu-și da mâna de cât acelor femei, cari au abonat fôia noastră pe un an intreg”.

Remășițele lui Beethoven ș-ale lui Schubert. In luna curentă, remășițele lui Beethoven ș-ale lui Schubert vor fi transportate la noul cimitir din Viena. Este probabil că la serbările funerare cari se vor face cu acesta ocaziune, se va da un caracter mai general de cum se proiectase la inceput, și că vor fi invitate mai multe societăți străine. O societate corală din Viena s'a inșarcinat cu cheltueile pentru monumentul lui Beethoven.

Sciri scurte. *Dra Paula Tisza*, fiica dlui prim-ministru Coloman Tisza, sâmbêta trecută s'a cununat in Budapesta cu dl Bela br. Radvânszky, comitele suptrem al comitatului Zólyom; cununia s'a indeplinit cu mare pompă, fiind invitați 1800 de persoane, cea mai mare parte, din societatea naltă. — **Fortificarea Bucureștilor**, intreruptă asta-êrnă, a inceput din nou supt conducerea dlui colo.el Berendeiu; se spune, că se va chieamă un militar superior din străinătate pentru a suptaveghia lucrările. — **Teatrul din Seghedin**, deschis inainte cu un an și jumătate, care a costat aproape la 500.000 fl., a ars la 22 aprilie, ziua. — **Invetătorii din tractul Seliștei** se vor întruni in 28 aprilie la Seliște in adunare generală, cu care ocaziune invetătorii Ioan Pulca, Michail Stoica și Vasile Josof vor ține disertațiuni. — **Fabrica de oșel dela Diósgyör**, care aparține statului și unde lucrăza 1500 de lucrători, a ars; pagubele se socotesc la un milion de florini.

Necrolôge. *Alesandru Lazar*, consiliar guvernial ardelenesc in pensiuene, a murit la 16 l. c. in etate de 70 ani in Cluș. — *Nicolae Cipu*, perceptor comitatens in Făgăraș, a incetat din vieță la 12 aprilie, in etate de 53 ani. — *Ștefan Manole*, preot gr. or. și invetător in Tarlungeni, a repausat la 11 aprilie, in etate de 43 ani, lăsând in doliu o vêduvă și 5 copii.

Poșta Redacțiunii.

Dnei M. S. in C. Ve multă-mim.

Dlui N. A. B. „Traian și Dochia” va urmă in curênd. Versul acela n'a fost al dtaie. Caricaturele, durere, nu le putem intrebuiță.

Dlui A. C. in B. Bucureștilor zarava mercur. nr. 1.

Dlui H. in Bp. Ve asigurăm, că de-aici fôia se espediează regulat.

Dnei C. d. D. S. in Bp. Pentru corespundințele acele nu avem pe nimeni; ne veți face plăcere decă ne veți scrie.

Drei A. C. Complimentele nostre.

Lelu. Poesfile poporale trimise de dta s'unt „indreptate”, prin urmare ne mai fiind poporale, nu le putem intrebuiță.

Călindarul săptemănei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sănșilor și sêrbătorile.	Sôrele resare	Sôrele apune
------------	--------	--------	---------------------------------	---------------	--------------

Duminea 4 a Paralticului. Ioan V. 1—15 inv. 4.

Duminea	14	26	Sf. Martin	4 53	6 59
Luni	15	27	Ap. Aristarh, Pud	4 52	7 0
Martți	16	28	Mart. Agapia	4 49	7 2
Mercuri	17	29	Sf. Simon	4 48	7 3
Joi	18	30	Păr. Ion	4 47	7 4
Vineri	19	1	Ion din peșteră	4 45	7 4
Sâmbetă	20	2	Enea	4 43	7 5

Treiluniul jan.—martie se incheiă cu numărul 13. Abonații a căror abonamente espiră cu numărul acela, s'unt rugați a le rennoi de timpuriu. Cei ce nu mai vor să fie abonați, binevoiescă a ne inșnapoiă numărul acesta. Din 1/13 aprilie se primesc și abonamente noue.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy in Oradea-mare.